

Handläggare
Anette Jansson
Telefon: 08-508 28 820**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2024-01-23, p. 12

Revisionsrapport nr 3/2023; Biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen

Remiss från revisionskontoret Dnr: RVK 2023/82

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna detta tjänsteutlåtande som svar på revisionskontorets remiss.
2. Justera beslutet omedelbart.

Sammanfattning

Stadsrevisionen i Stockholms stad har granskat hur staden integrerar och tar hänsyn till biologisk mångfald i processerna för fysisk planering och exploatering. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd samt AB Stockholmshem har omfattats av granskningen.

Stadsrevisionen i Stockholms stad har överlämnat revisionsrapporten till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast 31:e januari 2024.

Miljöförvaltningen bedömer att revisionsrapporten ger en rättvisande bild av hur biologisk mångfald hanteras i stadens processer för fysisk planering och exploatering. Det är positivt att revisionen visar att processerna i staden till stora delar fungerar bra. Förvaltningen värdesätter att rapporten lyfter några svagheter i processerna och visar på utvecklingsmöjligheter. Den rekommendation som vänder sig till miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer förvaltningen kan omhändertas genom ett budgetuppdrag som exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har fått i budget för 2024.

Miljöförvaltningen
Avdelningen för stadsmiljöFleminggatan 4
Box 8136
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 28 820
Växel 08-508 28 800
miljoforvaltningen@stockholm.se
start.stockholm

Bakgrund

Stadsrevisionen i Stockholms stad har granskat hur staden integrerar och tar hänsyn till biologisk mångfald i processerna för fysisk planering och exploatering. Stadsbyggnadsnämnden,

exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd samt AB Stockholmshem har omfattats av granskningen.

Granskningen har genomförts genom intervjuer med representanter för respektive förvaltning/bolag och dokumentstudier.

Stadsrevisionen i Stockholms stad har överlämnat revisionsrapporten till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast 31:e januari 2024.

Ärendet

I revisionsrapporten bedömer revisionskontoret att staden har en styrning för att integrera och ta hänsyn till biologisk mångfald i processerna för fysisk planering och exploatering. Stadens målsättning avseende att skydda och stärka den biologiska mångfalden är tydlig. Det finns dock en målkonflikt mellan att bevara och stärka den biologiska mångfalden och att nå stadens mål om bostadsproduktion. När de olika målsättningarna ställs mot varandra är det revisionskontorets bedömning att det finns risk för att den biologiska mångfalden inte värnas i den utsträckning som kommunfullmäktige angett. Revisionskontoret menar att det också finns risk för att målkonflikten inte avgörs på politisk nivå utan av tjänstemän.

Av rapporten framgår att flera olika nämnder och styrelser är involverade i arbetet med biologisk mångfald i plan- och exploateringsprocessen. Revisionskontoret bedömer att ansvar och roller är tydliga och att samverkan sker vid behov. Vidare konstaterar revisionskontoret att nämnderna och granskad bolagsstyrelse till stora delar har konkretiserat kommunfullmäktiges budgetuppdrag och den inriktning för plan- och exploateringsprocessen som anges i handlingsplanen för biologisk mångfald.

För att kommunfullmäktiges mål om att skydda och stärka den biologiska mångfalden ska uppnås bedömer revisionskontoret att det krävs ett ökat fokus inom stadens fysiska planering på att minska intrången i den blågröna infrastrukturen. Revisionskontoret anser därför att det är viktigt att stadsbyggnadsnämnden omhändertar kommunfullmäktiges uppdrag om att stor försiktighet med byggnation ska råda inom ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO).

Revisionskontoret bedömer att miljö- och hälsoskyddsnämnden har en översiktlig uppföljning som följer tillståndet och förändringar i den blågröna infrastrukturen. Exploateringsnämnden har utvecklat uppföljningen av om kompensatoriska åtgärder genomförs i plan- och exploateringsprocessen. Det sker dock ingen utvärdering av om genomförda kompensationsåtgärder ger önskade ekologiska

effekter. Revisionskontoret menar att detta betyder att det inte går att avgöra huruvida stadens arbete bidrar till att nå kommunfullmäktiges målsättning om att skydda och stärka den biologiska mångfalden.

I revisionsrapporten lämnas följande rekommendationer:

- Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden:
 - Ta fram en analys av hur stadens planerade utbyggnad kommer att påverka den blågröna infrastrukturen och ekologisk särskilt betydelsefulla områden på längre sikt.
- Stadsbyggnadsnämnden:
 - Tydliggör hur kommunfullmäktiges budgetuppdrag kring ekologiskt särskilt betydelsefulla områden ska omhändertas i övergripande stadsplanering likväl i planprocessen.
- AB Stockholmshem:
 - Säkerställ att det tydligt framgår i bolagets plan- och exploateringsprocess när frågor om biologisk mångfald ska tas ställning till.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen bedömer att revisionsrapporten ger en rättvisande bild av hur biologisk mångfald hanteras i stadens processer för fysisk planering och exploatering. Det är positivt att revisionen visar att processerna i staden till stora delar fungerar bra. Förvaltningen värdesätter att rapporten lyfter några svagheter i processerna och visar på utvecklingsmöjligheter.

Av de rekommendationer som lämnas i revisionsrapporten är det en som riktas till miljö- och hälsoskyddsnämnden; att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ta fram en analys av hur stadens planerade utbyggnad kommer att påverka den blågröna infrastrukturen och ekologisk särskilt betydelsefulla områden på längre sikt. Förvaltningen bedömer att denna rekommendation kan omhändertas genom följande uppdrag i budget för 2024:

- Exploateringsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utveckla ett verktyg som möjliggör scenarioanalyser av eventuell påverkan på stadens blågröna infrastruktur och habitatnätverk inför markanvisning.

Miljöförvaltningens roll är bland annat att ta fram underlag och förslag på åtgärder som verkar stödande för genomförande förvaltningar och bolag. Miljöförvaltningen har under året stärkt sin förmåga att utföra analyser och publicera data genom byte av

geodataplattform. Miljödataportalen, som nämns i rapporten kommer i början av 2024 kommer att ersättas av plattformen M-GIS.

Miljöförvaltningen genomför också miljöövervakning av biologisk mångfald och stadens blågröna infrastruktur. Miljöövervakningen sker bland annat genom årliga inventeringar på artnivå, uppföljning av habitatnätverk, underlag som biotopdatabasen samt den årliga uppföljningen av ESBO. Förvaltningen kommer också i enlighet med ett nytt budgetuppdrag för 2024 utreda möjligheten att årligen mäta och redovisa den totala grönytan i staden. Detta skapar samlat goda förutsättningar för att följa tillståndet för såväl stadens biologiska mångfald och blågröna infrastruktur över tid.

Det pågår en rad insatser som förstärker stadens arbete med att nå kommunfullmäktiges mål om att skydda och stärka den biologiska mångfalden och förvaltningarnas och bolagens arbete utvecklas fortlöpande. I budget för 2024 finns en rad uppdrag som rör biologisk mångfald i stadsplanering, vilka kommer att driva på utvecklingen. Arbetet kommer också att styras av det nya miljöprogrammet för staden som kommer antas av kommunfullmäktige under 2024.

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Maria Svanholm
Avdelningschef
Miljöförvaltningen

Bilaga

- Biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen Nr 3, 2023, Rapport från stadsrevisionen Dnr: RVK 2023/82